

Advies van het Europees Comité van de Regio's over de vernieuwing van het Handvest van Leipzig betreffende duurzame Europese steden

(2020/C 440/20)

Rapporteur: Juan ESPADAS CEJAS (ES/PSE)

BELEIDSAANBEVELINGEN

HET EUROPEES COMITÉ VAN DE REGIO'S

Van het Pact van Amsterdam naar een vernieuwd Handvest van Leipzig

1. wijst op de intrinsieke verschillen in de aard van de Europese samenwerking op het gebied van stedelijke aangelegenheden: het vernieuwde Handvest van Leipzig houdt rechtstreeks verband met het nationale stadsbeleid en vergt een grotere beleidscoördinatie op nationaal, regionaal en lokaal niveau, terwijl de stedelijke agenda voor de EU, een nieuw soort instrument op het vlak van multilevel governance waarmee steden bij het Europese beleid betrokken kunnen worden, een supranationale dimensie heeft.
2. Het CvDR staat achter het idee om het Handvest van Leipzig tijdens het Duitse EU-voorzitterschap in de tweede helft van 2020 te vernieuwen en is ingenomen met de inclusieve werkmethode die de Duitse regering heeft opgezet om hierbij zo veel mogelijk actoren te betrekken.
3. In de Verklaring van Boekarest, die op 14 juni 2019 werd aangenomen door de ministers belast met stedelijke aangelegenheden, wordt erkend dat er een "functionele relatie" tot stand moet worden gebracht tussen het nieuwe Handvest van Leipzig, de stedelijke agenda voor de EU en de territoriale agenda na 2020.
4. In dit licht zou de Commissie een krachtiger politiek engagement met betrekking tot de stedelijke agenda voor de EU aan de dag moeten leggen en deze moeten betrekken bij haar bestaande vlaggenschipinitiatieven, zoals de Green Deal en de initiatieven op digitaal gebied. Voor de tenuitvoerlegging van de Green Deal is het noodzakelijk dat er in partnerschap met het lokale niveau meer concrete stappen worden gezet. Daarbij moeten top-down benaderingen en essentiële bottom-up benaderingen worden gecombineerd om zo in de periode tot 2050 jaar na jaar doelstellingen te bereiken.
5. De Commissie zou haar toekomstige agenda voor betere regelgeving veel nauwer moeten koppelen aan de stedelijke agenda voor de EU, opdat de aanbevelingen van de stedelijke partnerschappen in aanmerking worden genomen. In dit verband moeten de territoriale (TEB) en stedelijke (SEB) effectbeoordelingen rechtstreeks worden geïntegreerd in de prelegislatieve raadplegingsmechanismen, alsook in de geschiktheidscontrole van het Europese beleid en de administratieve vereenvoudiging (Refit).
6. Het Comité wijst er nogmaals op dat het Europees Semester moet worden aangepast om beter rekening te houden met de problemen waar steden mee worden geconfronteerd. De landspecifieke aanbevelingen en het cohesiebeleid zijn de belangrijkste instrumenten om de Green Deal te verwezenlijken; bij de coördinatie van het economisch beleid in de Europese Unie moet daarom worden gekeken naar kwesties waar met name de stedelijke gebieden mee te maken hebben, zoals betaalbare huisvesting, de groeiende ongelijkheid en langetermijninvesteringen. Ook moeten de strategieën voor slimme specialisatie, geïntegreerde stedelijke ontwikkeling en een rechtvaardige transitie worden geharmoniseerd op regionaal of lokaal niveau door middel van territoriale instrumenten zoals geïntegreerde territoriale investeringsstrategieën.
7. De Commissie zou het concept "actieve subsidiariteit" nader moeten uitwerken als volgende stap om de dialoog met de steden alsook met de metropolitane gebieden en de regio's te versterken en zo de stedelijke agenda voor de EU en het programma voor betere regelgeving te koppelen. Daarbij moet voor meer synergie met het netwerk van regionale hubs (RegHubs) van het CvDR worden gezorgd.
8. Het is een goede zaak dat het Europees Parlement de klimaatcrisis heeft uitgeroepen en het CvDR erkent dat het bereiken van koolstofneutraliteit een collectieve inspanning en specifieke maatregelen op lokaal niveau vergt, waarbij steden een sleutelrol spelen. 75 % van de Europese bevolking woont in steden en ongeveer 70 % van de CO₂-uitstoot in Europa is afkomstig uit steden. Steden maken deel uit van het probleem, maar in een vernieuwd Handvest van Leipzig zou moeten worden erkend dat steden verandering in gang kunnen zetten en een actieve rol kunnen spelen bij het implementeren van oplossingen voor de wereldwijde uitdagingen van de 21e eeuw.

9. Het vernieuwde Handvest van Leipzig moet worden aangegrepen als een politieke kans om steden te laten uitgroeien tot referentiepunt voor de concrete vormgeving van het stadsbeleid in alle lidstaten; op deze manier kan de geloofwaardigheid van het Europese project in de directe omgeving van de burgers worden versterkt. Tevens moet het vernieuwde Handvest leiden tot een follow-up van de Urban Agenda voor de EU, zoals gelanceerd met het Pact van Amsterdam (2016). Zowel het handvest als de stedelijke agenda moet deel uitmaken van de implementatie van de Agenda 2030 op lokaal niveau om de duurzameontwikkelingsdoelstellingen (SDG's) te bereiken. Lokale en regionale overheden in de EU staan voor allerlei uitdagingen, waaronder nieuwe wereldwijde uitdagingen, die alleen het hoofd kunnen worden geboden met een geïntegreerde aanpak op meerdere niveaus. De steun van de EU houdt daarbij onmiskenbaar een toegevoegde waarde in. Daarom moeten de uitgangspunten van het Handvest van Leipzig worden opgenomen in de Raadsconclusies van het Duitse EU-voorzitterschap (2e semester 2020), die door de Raad algemene zaken en de Europese Raad worden goedgekeurd. Het Handvest van Leipzig zelf moet door de lidstaten, de steden en het CvDR worden ondertekend.

Het vermogen van Europese steden om een transformatie teweeg te brengen en zo de doelstellingen voor 2050 sneller te bereiken

10. Er moet worden gezorgd voor een goed evenwicht tussen de drie dimensies die met betrekking tot de Europese steden worden voorgesteld: het verhogen van de productiviteit en het genereren van meer welvaart en werkgelegenheid in steden en hun regio's, het eerlijker verdelen van die welvaart onder de burgers, terwijl tegelijkertijd de milieukwaliteit van onze omgeving wordt verbeterd en de mogelijkheden die het stadsleven biedt, worden benut.

11. Het is belangrijk dat de werkzaamheden van de verschillende stedelijke partnerschappen onder de aandacht worden gebracht en dat er bruggen worden geslagen tussen de huidige stedelijke agenda voor de EU en het toekomstige vernieuwde Handvest van Leipzig. Voorbeelden hiervan zijn de werkzaamheden van partnerschappen als de "Urban Academy on Integration" of het initiatief "Steden en regio's voor integratie" van het Comité van de Regio's, dat een platform biedt aan burgemeesters en regionale leiders in de EU die goede praktijken onder de aandacht willen brengen.

12. Regio's en steden vormen de voorhoede bij de opvang en integratie van migranten en vluchtelingen in Europa. Het CvDR zou dan ook graag zien dat in het kader van het nieuwe Stedelijk Europa-initiatief van de Commissie voldoende middelen worden vrijgemaakt om het partnerschap voor de "integratie van migranten en vluchtelingen" en het CvDR-initiatief "Steden en regio's voor integratie" te ondersteunen en zo het verschil te maken voor de inwoners van Europese steden.

13. Met het oog op de klimaatdoelstellingen van de Overeenkomst van Parijs en het Burgemeestersconvenant zou bevordering van innovatieve mobiliteit, bestaande uit een combinatie van het gebruik van elektrisch aangedreven particuliere voertuigen in de stad en het stimuleren van emissiearme multimodale vervoersalternatieven op basis van een duurzaam openbaar vervoer, zoals fietsen en te voet gaan, tot de belangrijkste doelstellingen van het vernieuwde Handvest van Leipzig moeten behoren, net als een duurzaam beleid inzake ruimtelijke ordening dat de stedelijke groei in toom helpt te houden en verbetering van de energie-efficiëntie en duurzaamheid van het woningbestand in de EU.

14. Het is van het allergrootste belang dat zowel de Europese Commissie met de stedelijke agenda als de lidstaten met het Handvest van Leipzig financiële steun verlenen aan de ontwikkeling van plannen voor duurzame stedelijke mobiliteit, iets waarop het CvDR al in 2010 heeft aangedrongen in zijn advies over een "actieplan inzake stedelijke mobiliteit".

15. Er dient ook de nodige aandacht uit te gaan naar de energierenovatie van woningen en van kantoren en bedrijfspanden.

16. Het Comité herhaalt zijn pleidooi voor een Europees actieplan voor betaalbare woningen in Europa.

17. De invulling van de duurzameontwikkelingsdoelstellingen van de Verenigde Naties in stedelijke gebieden biedt een strategisch kader voor de verbetering van de levenskwaliteit van burgers waar steden en regio's bij de ontwikkeling van hun beleid rekening mee moeten houden. Als bestuurslaag die het dichtst bij de burger staat, treffen steden maatregelen die de sociale werkelijkheid van steden veranderen en spelen zij een cruciale rol bij het verwezenlijken van de duurzameontwikkelingsdoelstellingen, met name doelstellingen 11 (steden) en 17 (partnerschappen tussen overheden, bedrijfsleven en maatschappelijk middenveld).

18. Afvalbeheer en een integraal beheer van de waterkringloop, beheer van emissies en lozingen, vermindering van het energieverbruik en verbetering van de energierugwinning, productie van schone en koolstofvrije energie, opvang van de gevolgen van extreme weersomstandigheden, ontwikkeling van een groenstructuur en bevordering van de biodiversiteit zijn essentieel voor een duurzame ontwikkeling van stedelijke gebieden. Lokale overheden moeten de circulaire economie aandrijven om ons productiemodel te transformeren en nieuwe groene banen te genereren door een impuls te geven aan de paradigmaverschuiving die ons naar de stad van de toekomst zal leiden. Deze paradigmaverschuiving kan niet plaatsvinden zonder opleidingsprogramma's op lokaal en regionaal niveau om banen aan te passen aan de ecologische transitie.

19. Om sommige door de wereldwijde klimaatverandering veroorzaakte veranderingen en effecten het hoofd te bieden, is het van essentieel belang dat de biodiversiteit wordt bevorderd en er binnen steden weer meer plaats komt voor de natuur door groene infrastructuur aan te leggen en op de natuur gebaseerde oplossingen toe te passen, om zo de ecologische connectiviteit en de landschappelijke kwaliteit in de stad zelf en in de naaste omgeving te verbeteren.

20. Er moet worden gestreefd naar inclusieve steden die oog hebben voor de bestrijding van sociale ongelijkheid, de digitale kloof, de huidige vergrijzing van de Europese bevolking en andere demografische veranderingen, zoals ontvolking in sommige gebieden. Vanuit dit inclusieve perspectief moeten tevens maatregelen worden genomen om de toegang tot betaalbare huisvesting te verbeteren, te zorgen voor universele toegankelijkheid, energiearmoede te bestrijden, een goede integratie van migranten in de gastgemeenschap te waarborgen en het verkeer van mensen, met name jongeren, tussen lidstaten beter te verenigen met mogelijkheden voor professionele ontwikkeling in landen met een lager inkomen per hoofd van de bevolking. Tevens moet de toegang tot een stelsel voor gezondheidszorg en gezondheidsbescherming en tot een systeem voor gegarandeerde voedselvoorziening, waaronder toegang tot basale watervoorziening en -zuivering voor alle inwoners, worden gewaarborgd, waarbij rekening wordt gehouden met de mogelijkheden van ieder individu of iedere groep om de kosten daarvan te betalen.

Grondbeginselen van het vernieuwde Handvest van Leipzig

21. Het CvdR onderschrijft de volgende operationele beginselen voor het vernieuwde Handvest van Leipzig: geïntegreerde aanpak, lokaal uitgangspunt, multilevel governance en participatie en cocreatie. Al deze beginselen houden verband met de beginselen die ten grondslag liggen aan het cohesiebeleid van de EU.

22. Het is van essentieel belang dat het toekomstige Handvest van Leipzig bekendheid geniet onder steden en gemeenten in de hele Europese Unie en dat de beginselen ervan het algemene kader vormen voor nationale, regionale en lokale beleidsmaatregelen en strategieën met betrekking tot steden, alsook voor de desbetreffende Europese initiatieven, met name nieuwe initiatieven in het kader van de Green Deal waarvoor financiële middelen worden uitgetrokken.

23. Met oog voor de nodige flexibiliteit om de doelstellingen van de stedelijke agenda voor Europa aan te passen aan de feitelijke situatie in elk gebied steunt het CvdR het voorstel om een aanpak op "buurt"-niveau te hanteren; dit zou een geschikte manier kunnen zijn om de mondiale uitdagingen op lokaal niveau aan te gaan. Bij de uitdagingen voor steden (luchtkwaliteit, huisvesting, digitalisering, financieringsinstrumenten) moet elk bestuursniveau echter zijn eigen verantwoordelijkheid op zich nemen en zich van zijn eigen taken kwijten en daarbij de beginselen van subsidiariteit en evenredigheid volledig in acht nemen.

24. Het CvdR is het ermeê eens dat functionele stedelijke gebieden of metropolitane gebieden in het vernieuwde Handvest van Leipzig moeten worden aangemerkt als gebieden die bijdragen aan de uitvoering van een geïntegreerde territoriale aanpak en de verwezenlijking van een evenwichtige territoriale ontwikkeling die aansluit bij de strategieën van de EU. Het pleit ook voor erkenning van functionele stedelijke gebieden en metropolitane gebieden met een eigen institutioneel kader en van gebieden die op basis van het cohesiebeleid een impuls hebben gegeven aan de dynamiek op metropolitane schaal, zoals ook al te lezen staat in zijn advies uit 2019 over "de uitdagingen van metropolitane regio's en hun positie in het toekomstige cohesiebeleid na 2020".

25. Het CvdR staat ook achter het beginsel van deelname en cocreatie en dringt erop aan dat in het vernieuwde Handvest van Leipzig rekening wordt gehouden met de verschillende soorten stedelijke gebieden, met inachtneming van de culturele en bestuurlijke context en de bijzondere bevoegdheden van elke lidstaat. Bovendien is het van cruciaal belang dat het vernieuwde Handvest van Leipzig ervoor zorgt dat de burgers kunnen deelnemen aan de totstandkoming en evaluatie van het stedelijk beleid dat hen aangaat, ook die burgers die in het achterland van stedelijke of metropolitane gebieden wonen.

Steden in staat stellen mondiale uitdagingen aan te gaan

26. De wereld is in 2020 zwaar getroffen door de COVID-19-pandemie. Het was aan de steden en regio's om de gezondheids crisis, die is uitgegroeid tot een sociaaleconomische crisis, in te dammen. Zij moeten dan ook een centrale positie krijgen bij het beheer van het herstelfonds en hebben meer Europese financiële steun nodig om de problemen die het gevolg zijn van de pandemie te kunnen blijven aanpakken.

27. Het vernieuwde Handvest van Leipzig zou vergezeld moeten gaan van een ambitieus en concreet stappenplan voor de implementatie ervan door de steden. Ook zou gebruik moeten worden gemaakt van de lokale agenda's van steden in het kader van de SDG's, en van de reserve van 6 % van het EFRO die voor geïntegreerde duurzame stadsontwikkeling is bestemd (ISUDS). Daarnaast moet binnen de Europese structuur- en investeringsfondsen geld worden uitgetrokken voor de "lokalisering" van de SDG's door steden en regionale overheden, met name voor maatregelen ten behoeve van duurzame mobiliteit en het openbaar vervoer, woningverbetering ter bestrijding van energiarmede, universele toegankelijkheid, het verhelpen van sociaal kwetsbare situaties en de bevordering van de sociale integratie in achterstandswijken van steden. Lokale overheden moeten de aan de lidstaten en regio's toegewezen middelen vlotter en directer kunnen beheren. Dit doel kan alleen worden bereikt als de inspanningen op het gebied van opleiding in samenwerking met de academische wereld en het bedrijfsleven worden opgevoerd.

28. Om de investeringen en resultaten uit hoofde van de vele nationale, regionale en lokale stedelijke agenda's te kunnen volgen, zou de Europese Commissie een nieuw gemeenschappelijk referentiekader moeten ontwikkelen, met een gemeenschappelijke terminologie en methodologie en gemeenschappelijke indicatoren om coördinatie tussen overheden, wederzijds leren en benchmarking tussen gebieden mogelijk te maken. Zo ook zouden steden moeten worden betrokken bij het opstellen van de begrotingen die voor de verdere ontwikkeling ervan zijn bestemd.

29. De Europese Commissie zou rekening moeten houden met het feit dat de grootscheepse maatregelen die in het kader van de Green Deal worden uitgewerkt om een transformatie op sociaal en milieugebied teweeg te brengen, van prioritair belang zijn en concrete acties op lokaal en regionaal niveau vergen. De daarmee gemoeide investeringen zouden dan ook niet mogen worden meegenomen in de berekening van het overheidstekort van de lidstaten noch mogen worden onderworpen aan beperkingen met betrekking tot het uitgavenplafond dat de lokale overheden door de lidstaten in het kader van de huidige programma's voor budgettaire stabiliteit en beheersing van het begrotingstekort is opgelegd.

30. Het is een goede zaak dat in het vernieuwde handvest wordt erkend dat stedelijke ruimtelijke ordening een onontbeerlijke voorwaarde is voor duurzame stedelijke ontwikkeling, en met name dat de nadruk wordt gelegd op het terugdringen van het ruimtebeslag, het verwerven van functies voor nieuwe productievormen, diversificatie van de productie en nieuwe woonvormen, betaalbare huisvesting en het gebruik van overheidsbeleid inzake ruimtelijke ordening.

31. De digitale transformatie moet leiden tot een betere "digitale cohesie" in Europa, zowel tussen burgers als tussen lokale en regionale gemeenschappen. De focus moet worden verschoven van een door technologie gedomineerde aanpak naar een aanpak waarbij de burger meer centraal komt te staan, zoals verkondigd in de verklaring "JOIN, BOOST, SUSTAIN: samenwerking voor een snellere duurzame digitale transformatie in Europese steden en gemeenschappen". We moeten toewerken naar een meer holistische visie op de digitale stad, waar digitale innovatie niet het doel is maar een middel en wordt aangedreven door ondernemerschap in de publieke sector en door particuliere bedrijven die oplossingen bieden die zijn afgestemd op de bestaande en toekomstige technologie. De digitalisering biedt steden en hun burgers goede kansen, maar heeft ook negatieve gevolgen; steden moeten worden geholpen op deze neveneffecten te anticiperen en ze beter aan te pakken.

32. Het CvdR stelt voor dat in het vernieuwde Handvest van Leipzig aandacht wordt besteed aan de noodzaak om in het kader van de slimme specialisatiestrategieën die op regionaal niveau uit hoofde van het cohesiebeleid worden uitgewerkt, vorm te geven aan slimme specialisatieprocessen op lokaal niveau en geïntegreerde agenda's voor economische en territoriale omschakeling die de ontwikkeling van slimme steden en dorpen mogelijk maken.

33. Het CvdR is van mening dat steden, ook kleine en middelgrote, een sleutelrol spelen bij het aanpakken van de grote sociale en milieu-uitdagingen van Europa (op het gebied van gezondheid, voeding, energie, vervoer, klimaatverandering, biodiversiteit, inclusie en veiligheid). Het is echter van cruciaal belang dat de rol van de lokale publieke sector in de economische ontwikkeling wordt gemoderniseerd; daarbij moet worden uitgegaan van een aanpak die ondernemerschap bevordert dat gericht is op een grotere rol voor deze sector met het oog op de nieuwe uitdaging waar de wereld voor staat.

34. Het is dan ook een goede zaak dat het nieuwe steunprogramma voor structurele hervormingen (SRSP) onder de verantwoordelijkheid van de Eurocommissaris voor Regionaal Beleid valt; daardoor kan het programma samen met de daarvoor voorgestelde begroting voor 2021-2027 het belangrijkste instrument worden ten behoeve van de institutionele capaciteit en structurele hervormingen van steden op alle punten die niet voor financiering via de structuurfondsen in aanmerking komen.

35. De toegevoegde waarde van de stedelijke agenda voor de EU ligt voor een groot deel in het feit dat ondersteuning wordt geboden aan de uitwisseling van knowhow over stedelijke kwesties tussen Europese, nationale, regionale en lokale instellingen; de agenda wordt immers gezien als een mechanisme voor de uitwisseling van goede praktijken.

36. Ook is het noodzakelijk dat het vernieuwde Handvest van Leipzig mechanismen en methoden voor duurzame stadsontwikkeling omvat die reeds in de EU aanwezig zijn, maar vaak los van elkaar functioneren, zoals onder meer het EU-initiatief voor slimme steden en gemeenten, het Burgemeestersconvenant voor klimaat en energie en het referentiekader voor duurzame steden.

Een verbeterde stedelijke agenda voor de EU ter ondersteuning van het nieuwe Handvest van Leipzig

37. Het Comité herinnert eraan dat de stedelijke agenda voor de EU op drie pijlers berust (betere regelgeving, betere financiering en betere kennis), die in het Pact van Amsterdam staan omschreven, en dat het vooral gaat om de verdere uitwerking van de implementatie van deze pijlers. Ook moet de rol van de verschillende belanghebbenden verder worden uitgewerkt.

38. Om een brede en geïntegreerde aanpak mogelijk te maken en iedereen in stedelijke of metropolitane gebieden ontwikkelingsmogelijkheden te bieden moeten de banden tussen stad en platteland worden versterkt, en mogen stedelijke gebieden nooit los worden gezien van hun omgeving — waarbij het vaak om landelijke functionele gebieden gaat.

39. De inspanningen van alle bij de 14 stedelijke thematische partnerschappen betrokken steden en gemeenten dienen in het vernieuwde Handvest van Leipzig erkend te worden. Bovendien moet de bereidheid van sommige partnerschappen — zoals die voor migratie en vluchtelingen en voor stedelijke mobiliteit — om ook na de periode van drie jaar actief te blijven, worden toegejuicht als duidelijk teken van het succes van de stedelijke agenda voor de EU. Er moet echter worden gezorgd voor de nodige middelen en voor de impact en samenhang van toekomstige initiatieven.

40. Om deze uitdagingen het hoofd te bieden en de uitvoering van de stedelijke agenda te verbeteren, legt het CvdR de volgende concrete aanbevelingen voor:

- toekomstige partnerschappen moeten worden gevormd op een volledig transparante manier, waarbij de steden worden betrokken en die in overeenstemming is met de dimensies van de stad zoals die in het vernieuwde Handvest van Leipzig worden weerspiegeld. De acties moeten worden gegroepeerd rond de drie pijlers: betere regelgeving, betere financiering en betere kennis;
- de huidige lijst van horizontale thema's is nog steeds van toepassing en zou verder kunnen worden ontwikkeld door middel van proefprojecten met vertegenwoordigers van alle partners, waarbij wordt gestreefd naar een evenwicht tussen de Europese instellingen en de nationale, regionale en lokale overheden; van essentieel belang hierbij is dat de vakdepartementen van de Commissie en lidstaten nauwer betrokken worden bij de thematische partnerschappen, in het bijzonder bij de start van een nieuw partnerschap. Hiermee wordt het broodnodige eigenaarschap bij de Commissie en lidstaten vergroot;
- het is noodzakelijk om de synergie tussen de verschillende acties van toekomstige partnerschappen te versterken om een silobenadering te voorkomen en de uitvoering van de acties te coördineren;
- een mogelijkheid om het politieke draagvlak op lokaal niveau te vergroten, is het organiseren van een top van lokale overheden die bij de stedelijke agenda zijn betrokken; zij zouden dan kunnen optreden als ambassadeurs en een stem krijgen in het politieke overleg met de Europese Commissie en de lidstaten;
- in het kader van de pijler “betere regelgeving” moet de Europese Commissie zich ertoe verbinden de aanbevelingen die voortvloeien uit de stedelijke partnerschappen in overweging te nemen. De partnerschappen zouden in dat verband workshops kunnen organiseren waarin professionals zich buigen over specifieke wijzigingen van richtlijnen, verordeningen en beleidsmaatregelen van de EU; de resultaten van de partnerschappen moeten regelmatig binnen het EP en de Raad worden voorgelegd en besproken, zodat er in de Europese wetgeving beter rekening mee kan worden gehouden.

- het meerjarig financieel kader 2021-2027 en het “Stedelijk Europa”-initiatief dat de Europese Commissie in het kader van de toekomstige EFRO-verordening heeft voorgesteld, moeten zorgen voor een stabiele financiering om de operationele kosten van de deelname van steden aan de stedelijke agenda voor de EU te dekken;
- Eurostat moet meer deelnemen aan werkzaamheden van de partnerschappen die een debat op gang kunnen brengen over de kwalitatieve gegevens die op regionaal en lokaal niveau en op het niveau van de functionele stedelijke gebieden beschikbaar zijn, en over het genereren van kwalitatieve gegevens;
- bij de stedelijke agenda en de partnerschappen moet ook meer plaats worden ingeruimd voor de werkzaamheden van het Gemeenschappelijk Centrum voor onderzoek (GCO) en zijn kenniscentrum voor territoriaal beleid in Sevilla, zoals het verslag “The future of cities” van het Urban Data Platform Plus;
- in een bredere context, los van de structuurfondsen, zou de Europese Commissie voor de programmeringsperiode na 2020 een financieringsprogramma voor proefprojecten kunnen overwegen om voorstellen die in het kader van stedelijke partnerschappen worden gedaan, verder uit te werken;
- de Europese Commissie zou een communicatiecampagne moeten lanceren om de resultaten van de stedelijke agenda voor de EU te verspreiden, inclusief een betere weergave van de opbrengsten van de partnerschappen op de speciale website Futurium. Zij zou ook moeten investeren in kennis door het verspreiden van best practices, gidsen, instrumenten en stappenplannen die in het kader van de stedelijke agenda voor de EU zijn ontwikkeld.

Follow-up van de uitvoering van het vernieuwde Handvest van Leipzig

41. Het CvdR verzoekt het Duitse EU-voorzitterschap om de rol van het CvdR bij het vernieuwde Handvest van Leipzig officieel te erkennen, overeenkomstig het Pact van Amsterdam, waarin het Comité van de Regio's als adviesorgaan van de Unie dat de regio's en gemeenten van de EU formeel vertegenwoordigt, wordt opgeroepen om bij te dragen aan de verdere ontwikkeling van de stedelijke agenda voor de EU.

42. De lidstaten — dan wel het verantwoordelijke bestuursniveau indien stadsbeleid niet tot de nationale bevoegdheden behoort — zouden om de drie jaar verslag moeten uitbrengen over de wijze waarop zij het Handvest van Leipzig in hun nationale of regionale stadsbeleid hebben geïntegreerd, in samenwerking met de Europese Commissie, waarin wordt benadrukt hoe het Europese beleid en de Europese financiering, met name het cohesiebeleid, de verwezenlijking van de beginselen en doelstellingen van het Handvest van Leipzig hebben ondersteund.

43. Het CvdR wijst erop dat de Europese Commissie een belangrijke rol moet blijven spelen bij de coördinatie en toepassing van de stedelijke agenda voor de EU en het Handvest van Leipzig. In dit verband zij herinnerd aan het voorstel om de vicevoorzitter voor Interinstitutionele Betrekkingen en Prognoses aan te wijzen als coördinator voor de stedelijke agenda; dit zou ook voor een nauwer verband met de Agenda voor betere regelgeving zorgen. Coördinatie op dit gebied zou ook tegenwicht bieden tegen de gefragmenteerde visie op steden en stedelijke dimensie waardoor het beleid van elk directoraat-generaal, vanwege zijn specifieke perspectief, wordt gekenmerkt.

44. Om ervoor te zorgen dat het Handvest van Leipzig zo veel mogelijk bindend is voor de EU, de lidstaten en de lokale en regionale overheden, zou het CvdR graag zien dat de Raad algemene zaken dwingende conclusies aanneemt na de goedkeuring van het vernieuwde Handvest van Leipzig door de informele Raad van de voor stedelijke ontwikkeling bevoegde ministers op 30 november 2020. Dit moet worden gecombineerd met een oproep aan de toekomstige voorzitterschappen van de Raad om in het kader van hun respectieve werkprogramma's te blijven debatteren over de stedelijke agenda.

Brussel, 14 oktober 2020.

De voorzitter
van het Europees Comité van de Regio's
Apostolos TZITZIKOSTAS